

БҮХААЛИЙН БИЛТАРХА САГ

Ойн баярта жэлэй түрүүшын хахад түгсэхээс байна. Энэ үедэ республикнай колхоз, совхозуудай хаалишад, малшад, мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд үнээдэй хү шэмэ дээшлүүлхэ, хү гүрэндэ худалдаха талаар абаһан социалист уялгануудаа бэлүүлхын тула нилээд оролдолго гаргана байха юм. Энээнэйл ашаар республикнай гүрэндэ хү худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб хахад бараар урид дүүргээд, нёдондой энэ үеынхнөө тэрэнээ 23 процентээр дээшлүүлжэ шадда бшуу.

Илангала Сэлэнгын, Түнхэной, Мухар-Шабэрой аймагуудай колхоз, совхозууд хү хааха, тэрэнийн гүрэндэ худалдаха түсэб, социалист уялгануудаа амжалтатайгаар бэлүүлнэ. Сэлэнгын аймагай ажахынуд жэлэй түрүүшын табан нарада үнөөн бүриһөө 910 килограмм хү хаагаа гэхэ гү, али энэнь нёдондойнхноо 232 килограммаар ехэ байха юм. Бүгдэй мэдээгээр энэ аймаг хахад жэлэй түсэбнөө гадуур 7 мянга гаран центнер хү гүрэндэ тушаагад байнхай. Бү хаали дээшлүүлгээр эндохы Тельманей, Карл Марксын, XX партиседын нэрэмжэтэ колхозууд амжалтатай.

Сэлэнгын аймагай ажахынуд нилээд амжалтанууды хайшан гээд туйлаа? Нэн түрүүн тэдэнэр хаалишад, малшаданга дунда социалист мурсыөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, түрүүшүүлэй дүй дүршалье согсолжэ, тэрэнийн бүгэдэн шадбаһан болгохо гэжэ ехээр оролдоһон байна. Партийн райком, партийна эхин организацинууд, аймагай худөө ажахын үйлдэбэрийн управлени хаалин фермэ бүхэнийн онсо хиналтадаа абажа, тэндэх ажалые зүбөөр эмхидхэхэ, үнээдэ таалагданагүй хайнаар дээшлүүлхэ хэмжээнүүдэ абаһан. Хаалин томо фермэнүүдтэ политэмхидхэгшэд табигдана нэн. Тэдэнэр социалист мурсыонэй дүн саг соонь согсолжэ, түрүүшүүлэй али бүхы аргаар урмашуулна, дүй дүршалье үргэнөөр харуулжа шадана. Мүнөөшье зунай зүлтэ ногоон дээр эдэнэр хү хаалиа улам ехэдхэйн түлээ тэмсэна. Гүрэндэ хү худалдаха жэлэйнгээ түсэб Агууехэ Октябрийн 50 жэлэй ойн үдэр хүртээр дүүргэхэ гэжэ мүнөө сэлэнгынхнэй дашалхы зорилго болонхой.

Тээд хү хаали дээшлүүлхэ, гүрэндэ ехээр худалдаха гэһон уялгануудаа бүхы аймагууд, ажахынуд амжалтатайгаар бэлүүлнэ гэһын аргагүй. Барганаанай, Загарайн аймагууд ажахынуд мүнөө хүртээр гүрэндэ хү худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб дүүргээгүй байнаар. Ойн баярай жэлээс барганаанай хү хаалиа 37 процентээр, загарайнхид—10 процентээр нэмэхэбди гэһон үгдөөшье хүрэнгүй. Тэрэшлэн хү ехээр хааха, гүрэндэ худалдаха ойн баярайнгаа уялгануудые Бөхүүрэй, Хэжэнгын, Захаанай, Хойто-Байгалай аймагуудай ажахынуд хангалтагүйгөөр дүүргэнэ.

Мүнөө хэлэһэн үгдөө, абаһан уялгадаа нилээ хайша хэрэгээр хандаха саг бэшэ. «Уялга абаал хаа — дүүргэ» гэһон эрилтэ хүн бүхэндэ, ажахы бүхэнэй хүтэлбэрилэгшэдтэ табигдаха зэргэтэй.

Мүнөө хү хаали дээшлүүлхэ гэһон зохид саг хүрэхэ ерөнхэй. Зунай зүлтэ ногоон дээрэ үнээдэ оролдосотойгоор адуулжа, хэрэгтэй газартаһаа ногоо сабшажа үгэжэ байгад, хү ехээр хааха арга олон. Улаан-Удын аймагай «8-е Марта» колхозойхид хабар эртээр тархан гэрхэ обёсо хоёртой холсын ногоон дээрэ үнээдэ үдэрй гурба-дүрбэн часай туршада бэлшээнэ. Тинхэдэ бүхы тарилгаа гэхшүүлэнгүй, үгэртөө 30—40 соото гектарай ногоондо табихадаа, электропастух хэрэгдэнэ. Энэнь тон хайшаалтай. Үнээд сабшажа үгэһон ногоонхоо ургажа байһынь угаа дуратайгаар шөлөжэ эднээр гидролизно аргаар буйдуулан болоомо, бардаа үнээдтэ элбэгээр үгэдэг. Ганзууринайхид үнээдэ электрын хүсөөр хаана. Эдэ бүгэдэн ашаар тус колхозой хаалишад, малшад мүнөө үнөөн бүриһөө сүүдхэдэ арбаад килограмм хү хаана.

Бү хааха уялгаа бэлүүлхэ талаараа аймаг соогоо эрхмилжэ абаһан Лениний ордендо Борьбейгой совхозойхид үнээдэ үдэр хүнүгэй адуулжа, үдэн хаалие бэлшээр дээрэн үгэргэжэ захалһаар үнэйнэ. Яруунын, Нархатын совхозуудай хаалишад үнөөн бүхэнэй хү хоёр хүнэгтэ хаажэ, шэнтэн талынь тугалнуудта уулгажа, үдхэнийн гүрэндэ тушаана. Тэрэний ашаар хүнэй тоһолгынь дээшлэжэ, үндэрөөр сэгнэгдэнэ бшуу.

Эдэ түрүүшүүлэй жээшэ хайшаалтай. Юуб гэхэдэ, зунай эдэн сатгал хямда сэнтэй хү ехээр хаажэ болохо байха юм.

Зүгөөр сагаан эдээнэй дэлгэрхэ энэ сагыс зүбөөр хэрэгтэжэ шадха хэрэгтэй. Урда жэл нүүдэл ади олохон ажахынуд үбэлжэхэдэ суг байһан 300—400 үнээтэй томо фермэсэ зуһаланда гархаадаа гү, али бэлшэхэдэ гурба-дүрбэн хэлэг болонгүй, бултынь хамта адуулдаг муу заншалтай. Инимэ ушар Мухар-Шабэрой «Эрдэм» совхоздо болон бусад ажахынудта үзэгдэдэг. Үнээдье нилээд олоор суг бэлшэхэдэ тон бэрхшээлтэй, мал зохид хайнаар эдээдэггүй, үзүүр ногоон хүртэдэгшгүй, бэлшээр түргэнөөр муудадаг. Тинхэдэ зунай сагта үнээдье багашаа хүрүүгүүдээр адуулжа эрилтэ табигдана.

Зарим колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд үнээдэй бэлшээр дээрэнэ хэлэгшэ шөнөөн хоол абажа гэжэ тооложо үзэнгүй, «зунай сагта малда ямар нэмэлтэ гэжээл хэрэгтэй юм» гэжэ бүтүү бараар хэрэгдэг. Энэнийн зүб гэхын аргагүй. Олон газарта үнээдэ хүсэд хүрэхэ гэжээл бэлшээрнээ хүртэдэггүй. Энэ ушарта үнээдтэ таримал ногоо сабшажа үгэхэ гү, али тинимэ тарилгатай полидо оруулжа, адуулжа хэрэгтэй болоно. Мүнөө жэл республикнай ажахы, аймаг бүхэндэ гэрхэ обёсо хоёртой ехээр тарилгана байна. Тэрэнийн хүсдөөр хэрэгтэжэ, үнээдэйнгээ хү шэмэ дээшлүүлхэ тон шухала.

Зунай сагта үнээдье хүнүн нэрүүндэ бэлшэхэ гэжэ ехэ шанартай. Тингэбэшье ажахын олохон хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд хүнүн сагта үнээд хэр адуулгана гэжэ шалгалдаггүй. Энэ ушарта мал адуулагдаа амараа хараад үнээдэ хүнүн тэн багаар хорёодо хаажархидат.

Шалгалта хээд үзэхэдэ, олон газарта хаалин гүүртэнүүдэй зунай байра хайса түхээрэгдөөгүй, задагай зайдан, хаалишад, малшад зохидоор амараа гэр байра байдаггүй. Үнээдэй хүхэ дэлэн угааха халуун уһа олохон бэрхэтэйгшэ. Эдэ бүгэдэ хү хаали дээшлүүлгэдэ багалтад ушаруудат байна.

Колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, тэндэх зоовет-мэргэжэлтэд хаалин гүүртэнүүдэй байдалтай хайса танилсажа, зунай бэлшээрнэй үедэ үнээдэй хү шэмэ дээшлүүлгэдэ тойбо татажа байһан дутагдалнуудые дары усадхаа үүргэтэй. Зунай саг—хү хаалин дэлгэрхэ үе гэжэ мартажа болохогүй.

Буряадай АССР-эй Верховно Сөвөдэй Президиумэй Указ

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СӨВӨДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР НҮХЭР Г. А. ДАШИБЫЛОВАЕ ШАГНАХА ТУХАЙ

Совет органуудта олон жэл туршада хайнаар хүдэлхэнь түлөө, 50 наһа гүйсэхэнь дашарамдуулан, Хорин аймагай Дээдэ-Хүрбын сомоной

Буряадай АССР-эй Верховно Сөвөдэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Сөвөдэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Удэ, Сөвөдүүдэй байшан, 1967 оной июнин 27.

Буряадай АССР-эй Верховно Сөвөдэй Президиумэй Указ

БУРЯАДАЙ АССР-эй ГАБЬЯАТА ТЕХНИК ГЭЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ НҮХЭР В. Д. МАЙРАДАТ ОЛГОХО ТУХАЙ

Республикын промышленность, проектын хэрэгтэй хүгжэлдэ габыаатай байһанайн түлөө, гүрнөөр 60 наһа гүйсэхэнь дашарамдуулан, «Пром-проект» конторын директор нүхэр

Буряадай АССР-эй Верховно Сөвөдэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Сөвөдэй Президиумэй Секретарь Н. МАСЛОВ.

Улаан-Удэ, Сөвөдүүдэй байшан, 1967 оной июнин 29.

БУРЯАД УНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Сөвөдэй, Министруудэй Сөвөдэй орган

КПСС-эй ЦК-гай ТЕЗИСУУДЫЕ БҮХЫ АЖАЛШАД ХАЙШААНА

ТЕЗИСУУДЭЙ МҮРНҮҮДЫЕ УНШАХАДАА...

Ороной ажалшад «Агууехэ Октябрийн социалист революцийн 50 жэлэй ой» гэһон КПСС-эй ЦК-гай Тезисүүдтэй танилсан. энэ түүхтэ документые гүнзэгтгөөр шуудалжа байна. Энээнһээ уламжалан совет хүнүүдэй ойн ухаанда ехэ бодолнууд түрэнэ. Приморско хивсаарай «Коммунар» колхозой түрүүлэгшэ, Социалист Ажалтай Герой В. Н. Крамарев ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрлөхөдөө итгэжэ хэлэбэ:

— Хүдөө ажахые социалист ёһоор шөнөөдөн эмхидхэлгэ—засаг турые пролетариатай эзлэн абаһанһаа хойшо бэлүүлэгдэн эгзэн-өрбө, бэрхэтэй зорилго болно. Тээд энэний амжалтатайгаар шидхэгдэжэ гэжэ Тезисүүд дотор тэмдэглэгдэнэ.

Манай «Коммунар» колхоз 1929 ондо тогтоогдоһон юм. Гүшан жэлэй урда гээ, 1937 ондо энэ артель ажалай хүсэ абахаар миил 160 гэшүүнтэй байһан, харин мүнөө тэдэнай 620-болонхой.

Энэ үе соо тарилгыннай талмай 5 дахин, хамтын үхэрэй тоо 8 дахин, гахайн—15 дахин нэмээ. Нёдондо жал бүхы олоо оршомнай 1.600 мянган түхэрэгһөө дээшэ болоо нэн. Артелин олохон, гашүүд дээдэ, тусхай дунда хүргүүлнүүдта зоочноор нурана.

— Совет обществын табин жэлэй-түүхэ, мүнөө сагай хараа бодол, олон миллион хүнүүдэй хүсэл, эрмэлзэл, манай ажабайдалай уг уха КПСС-эй ЦК-гай Тезисүүд дотор тодо һонороор харуулагданхай,—гэжэ 1917 онһоо партиин гашүүн, киевлянин В. А. Бабко мэдүүлбэ.—Энэ документ дотор хэлэгдэн гайхшаль бодолнуудые коммунизм байгуулжа байгаа залуу үетэндэ, эсгэр-нэрэйнгээ хэрэг үргэлжэлүүлэгшэдтэ тайлбарлан ойлгуулхын тула оролдого, хүсэлэлтэ гаргалгые өөрингөө уялгада тоолоноб гэбэ.

Партийн энэ үнийнэй гашүүнэй хөөрөөн ехэтэ һонирхогдон шаг-

нагдахань дабтай. Актыбинска ферросплавый заводой хүдэлмэришэн В. Малиновскийн хэлэһы мүнөө олон миллион хүбүүд, басагад сэдхэхэе байна.

— Эдэ Тезисүүдье уншахадаа, нийтин хэрэгтэ бүри ехэ туһа хүргэхэ гэһон бодол түрэнэ. Би өөрингөө хүдэлмэрилтэ заводтой сасууб. Энэ завод Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай түрүүшын жэлдэ баригдажа эхилһон. Бишье тэрэ хэсүү жэлдэ түрэнэн хүм. Хүнүүд угаа бэрхэтэй байдалда, мэлгигэн талада түрүүшын корпусууды бодхоон, түрүүшын пешанууды ашаглан байгаа. Эсэгэнэр, эхэнүүдэйнгээ баатаршалгаар омогорхохоо гадна, мүн тэдэнэрһээ һургаал абаха, хүдэлмэришэн ангийн эрхмим ёһо заншалуудые халан абаха гэжэ ханинартай хамта оролдоноби.

Ашхабадтай эгзэн томо предприним—Ленинэй нэрэмжэтэ шэлэй комбинатай хүдэлмэрилэг-

шад Эхэ оронойнгоо түлөө омогорхон байжа ЦК-гай Тезисүүдье шудална.

— Түрэл оронойнай табин жэлэй зам тус документ дотор толидо тулхаагдана мэтэ тодоор харуулагдана. Энэ замтай үнэн зүбье, Октябрийн суртал бодолой

илан мандаһые ажабайдал гэршөлнэ. Эдэ Тезисүүд эрээдүйн һаруул хайһан байдалай—коммунизмын аша туһада ажалай шөнэ баатаршалта гаргахаар бизнэни зоригжуулна,—гэжэ шэл шүхэгшэ Аманмурад Аширкулиев хэлэбэ.

ҮНЭН ЗҮРХЭНЭЙ ХАЙШААЛ

КПСС-эй ЦК-гай июнин Пленумэй дүнгүүд хизаар бодон обёластуудай партийна комитетүүдтэй пленумүүд дээрэ, партийна эдэхитэдэй суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ байна.

Партийн крайкомой нэгдэхти секретарь Л. Н. Ефремов КПСС-эй Ставропольско крайкомой үргэн пленум дээрэ КПСС-эй ЦК-гай июнин Пленумэй дүнгүүд ба хизаарай партийна организацин зорилгонууд тухай элидхал хээ. Томежск, Дагестанска областной партийна организацинуудай эдэхитэдэй суглаанууд дээрэ партиин обкомуудай нэгдэхти секретарь Б. Е. Щербина, А. Д. Даниялов гэгшэд элидхал хээбэ.

Калининградска, Рязанска областной партийна организацинуудай эдэхитэдэй суглаанууд дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Пленумэй дүнгүүд мүн э зүбшэн хэлсэгдэбэ.

КПСС-эй Ставропольско крайкомой пленумдэ, областной партийна организацинуудай эдэхитэдэй суглаануудта хабаагдаша баталан абаһан шидхэгшэринүүд доторо КПСС-эй ЦК-гай июнин Пленумэй тогтоолнууды нэгэ хангалтайгаар хайшааба. Агууехэ Октябрийн 50 жэлэй ой тушаа КПСС-эй ЦК-гай Тезисүүдье үргэнөөр тайлбарлан ойлгуулжа хэмжээнүүд хараалагдаба.

(ТАСС).

А. Н. КОСЫГИН ФИДЕЛЬ КАСТРОТАЙ ХӨӨРЭЛДЭВЭ

ГАВАНА. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гашүүн, СССР-эй Министруудэй Сөвөдэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин июнин 27-до Кубын компартийн ЦК-гай байһан соо Кубын компартийн ЦК-гай Нагадхи секретарь, Кубын Республикнай Революционной правительствын Премьер-Министр Фидель Кастро Рустай хөөрлөхөө үргэлжэлүүлбэ.

Советскэ Союзые, Кубын Республикые һонирхуудат хэлэ хэдэн асуудалуудтаар банал бодоло хани нухэдэй ёһоор дүбшэлбэ.

Энэ хөөрлөхөөндэ Кубын компартийн ЦК-гай Политбюрогой гашүүн, Кубын Республикын Президент Освальдо Дортикос, Кубын компартийн ЦК-гай хоёрдох секретарь, Революционной

правительствын Премьер-Министр орлогшо Рауль Кастро; Кубын компартийн ЦК-гай эмхидхэлэй асуудалуудые даадаг секретарь Армандо Харт, Донолын хэрэгүүдтэй министр Рамиро Вальдес, Кубын революционной Засэгтэ Хүсүнүүдтэй министртэй орлогшо Гильермо Гарсна, тэрэшлэн Кубын ЦК-гай ЦК-гай гашүүд, Кубын ЦК-гай ЦК-гай гададын политическэ асуудалуудые даадаг комиссийн түрүүлэгшэ Османи Сьенфуэгос гэгшэд хабаадаа.

А. Н. Косыгинийн үлэмжэ абаһан албан тушаалтад, тэрэшлэн Кубын Республиккада СССР-эй хэрэгүүдэе саг зуура эрхилжэ байһан этгэмжэтэ Ю. В. Лебев энэ хөөрлөөндэ Совет талһаа хабаадаа.

ГАВАНА. (ТАСС). КПСС-эй

Политбюрогой гашүүн, СССР-эй Министруудэй Сөвөдэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин июнин 27-ной үдэмэ Кубын ЦК-гай Нагадхи секретарь, Кубын Революционной правительствын Премьер-Министр Фидель Кастро Рустай хөөрлөхөө үргэлжэлүүлбэ.

Эдэнэр үнгэрэгшэ уулзалгын үедэ зүбшэлжэ эхилһэн асуудалуудтаараа хани ёһоор хөөрлөхөө үргэлжэлбэ.

Энэ хөөрлөөндөн Кубын талһаа—Республикын Президент Освальдо Дортикос, Кубын компартийн ЦК-гай хоёрдох секретарь, Премьер-Министртэй орлогшо Рауль Кастро, Совет талһаа—СССР-эй МНД-эй талһаа даадаг Л. М. Земкин, Л. Н. Менделевич гэгшэд хабаадаа.

1967 оной түрүүшын хахад жэл соо мал ажалай продуктуудые бэлдэхэ түсэбэй болзорһоо урид дүүргэгдэнэ тухай

СССР-эй ЦСУ-гай мэдээсэл

Орон дотор хү, мяха, үндэгэ худалдан абаха хахад жэлэй түсэб болзорһоо урид дүүргэгдэбэ.

Байгша оной июнин 20-ной байдалаар 18614 мянган тонно гэхэ гү, али нёдондо жэлэй энэ үеынхнөө 1 миллион 481 мянган тонноор үлүү ехэ хүн; 4813 мянган тонно гэхэ гү, али 918 мянган тонноор үлүү мал; 7858 миллион монсогор гэхэ гү, али 508 миллионоор олон үндэгэн худалдагдан абтаа.

Улаан-Удын сэмын фабрикын түрүү хүдэлмэришэдэй нэгэн, бүдэй шанарые шалгалжа Зинаида Матурова коллектив соогоо суурханаар үнийнэй. Зураг дээрэ: З. Матурова «Туяа» гэжэ шэнэ бүд шалгажа байна.

Э. ЛАПИНАЙ фото.

Корей арадта эсэргүү хорото нбууга болжуула

Эб найрамдал хамгаалжа Советскэ комитет мэдүүлэ тунхаглаба. Тинхэдэ Урда Корейн газар дээрһээ американска ба гададын бусад бүхы сэрэгүүдэе гаргаха, демократическа гүрн-

маар амгалан ёһоор ороноо нэгдэхэ гэһон КНДР-эй дуралхалуудые бүри дэмжэхэ арилтэ эб найрамдалтай түлөө тэмсэгшэ олон миллион тэмсэлхэдэй үнэнһөө табиа. (ТАСС).

ШЭНХИНҮҮР АЯЛГА ЗАМХАНАГУЙ

«Комсомольский» совет дуушадай үүсхэлэ. Июнтай артынар Романовка, Талимбэ сохоннуудаар болон тэрэһон дуунай долоон хоног эхилэнхэй. Тус долоон хоногые һонор үнгэрэгшэ үүсхэлэлдэ бэлитгэ-

нова, Любовь Попова гэшэд ирэгүү хайһан хоолойтой байһанһаа, оло дахин алыа ташуулаа. Сэлгэхэн Яруунын сэмхирэн дайдаар шэнхүүн аялга замханагүй. Г. ЦЫБЕНОВА.

УЯЛГАЯА ДҮҮРГЭХЭЛ

Марсын-Хохуур колхозой түб-һөө тинимэһе холо бэшэ. Бүгүдтэйга соогур гараһан зуууд харгыгаар 25 модо тухай ялажа хүнүүд ишэ хүрэдэг юм. Энэ Захаанайн аймагай «Байкал» колхозой хашарагууд байрладаг. Гүүртые даагша Нидел Шагдурович Гармев хэлдхэн жэлээ энэ мал харууһада. Нёдондо колхозой түрүү малшан июнь һарын эхээр ишэ 151 толгой хашарагуудые туужа асаарад, бэлшээрн хана соо толгой бүрийн шэгнүүрты сүүдхэдэн 816 граммар нэмээлэ, түсбэтэ даалгаараа 20,85 центнерээр үзүүлэн юм.

Энэ жал коммунист Гармевай бүлэ мүн э 150 гаран хашарагуудые эндохы үдэн туваа ногоотой бэлшээрдэ гаргаһаар нара болжо байна.

А. БУСУРМАНОВ.

— Энэ жэлэйнийн уйна ехэ. Октябрийн 50 жэлэй ойн нэрэтэй түрэтгөөр утгахаар бүхы эрдэ зонийнгоо тэмсэхэ байхалаа олоо, коммунистууд урда захала алаа-сахэ ёһотойбди. Тинхэдэ би манай хүршэ Эдэн аймагай халмайд жэл бүри үүсхэлэг заншалта мурсыондэ оролсожо, нэлшээрин 100 хонтоо ханараг бүхэнэйнгөө шэгнүүрты 100 килограммаар нэмээхэ гэһон уялга абаһааби. Бидэнэр нёдондо олоог хайнаар акаллабди. Малшан бүдэжал Гонжинов даажа абаһан хашарагуудайнгаа шэгнүүрты сүүдхэдэн 1260 граммар, харин Даша Порхоев 960 граммар, Д. Дампилова—1008 граммар нэмээһэн байна.—гэжэ коммунист Гармев хөөрнэ.

Д. АЮШЕВ.

ДАЛАЙДАА ГАРАБА

Алдарт Байгал, аруухан далай. Хабарай хара халхинһаа эбхэрэн ердэг долгын замжаха, хүхэ сэнхир үнэнийн үлгөөнэй аруунда уяартан миразжаа захлаа. Эгээл энэ үедэ заганадай далайда гараха хаһа ородог гэшэ.

Энэ шухала хэрэгтэ Кабанский аймагай-Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой заганада эрхмилжэ бэлдэбэ. Тингэдэ хараалагдаһан болзор соогоо эмхитэйгээр загана барилгын ехээн хү-

дэлмэри эхилэ. Загана барилга хүшэрнэг ажал. Тингэбэшье эндохы заганада ажалтай бани дүй дүршэлтэй болоһон тулаада хамаг бэрхшээлнуудые даажа, заганадай хүрэгтэн яоһан гэдэрые бэдэрэн олодог.

Загана барилгын сезонине хайнаар эхилһэн бригадууд олои. Жэшээхэдэ, Б. В. Болго-товой хүтэлбэрилэг бригада 205 килограмм олои хамагһаа түрүүлэн гүрэндэ пунктта тушаагаа, Гадна И. А. Алганаевай бри-

гада—150 килограмм олои, нүхэр Тушкаевай бригадыхид 142 килограмм олои тушаалхай. Эдэ бригадануудай дунда социалист мурсыон үргэдэжэ эхилэнхэй.

Нүнаали ехэдхэхэ гүрбан зам

Хаалишадай ажал хүнгэдхэхэ, хү ехээр хааха арга тэдэндэ олгохо, фермэдээ олон жэлдэ ажалдахаар тэдэниие урмашуулаха асуудалнуудта анхарал тайжаа захалнаар хэдэн жэл болообди. Энэ асуудалнуудыг түргэн зуура шийдхээрхихэнэ бэрхэтэй гэжэ бүгэдэндэ мэдэжэ. Тиймэһээ жэл ерэхэ бүри бага зэргээр фермын хүдэлмэри оньхожоруулагдажа, хаалишадай ажалтай түлөөлөн гуримшуулагдажа, хү наали дээшлүүлхэ зохид арга тэдэндэ олгогдожо байнхай. Нимэ хамжээнуудыг бэлдүүлхэнэй ашаар үнгэрэгшэ жэлдэ бүхы колхозоороо үнээн бүриһөө 2 мянга гаран килограмм хүн хаагдахан байнхай юм.

ФЕРМЫН АЖАЛ ОНЫХОЖОРУУЛАГДАНА

АЯХАН БОЛОТОР хаалишадай ажал эгээн хүндэ гэжэ тоологдодог байнхай. Хоёрд үнэе гараар сүүдэхэдэ гурба удаа хааха, малайнгаа тэжээл үргэжэ гү, али нуулгаар зөөхэ, байраа гараараа сээрлэхэ, хүеэ ишэ тийшэ шэрэхэ. Юрэдөө хаалишада амар саг байдаггүй нэн Тиймэһээ энэ хүдэлмэрин хэды найнаар түлэгдэгшэ хаа, хаалишан болохо хүнийе олохон бэрхэтэй байгаа.

Эгээн түрүүн тэжээл шэрэхэ хүдэлмэринөө хаалишад сүүлсэлдэг тооной. Үбэлэй сагта үблэ, силос байрада оруулаха хүдэлмэри мал адуулагшадта даалгагданхай. Тэднэр бүтдэдэ өршүүд хадаа байл зободоггүй. Силос нүхэн сооноо гаргаха хүдэлмэри оньхожоруулагданхай. Тэндэ «Пионер» түхэлэй кран тодлогдонхой.

Гидролизно аргаар болоомо буйлуулха, тэрэниие үнээдэй адуур руу хэжэ үгэхэ хүдэлмэри баһал хүнгэн болонхой. Болоомо энэ аргаар буйлуулха хүдэлмэри үбэл зунгүй хэгдэнэ. Электро-мотороор хүдэлгэдэг машинаар тэрэ хэршэгдэл, ехэ хайрсаг руу хэгдэнэ. Тэрэнэ халуун ууралдар зөөлөрүүлжэ, элдэб кислотата болон микрорезментуудыг нэмжэ, элээбэри хэжэ шаңархуулагдана. Энэ хүдэлмэридэ элэхитэй механизатор Никифор Ильич Бурундуков зургаан жэлэй туршда таалгаряагүй лбана. Тэрэнэй хоёр-лохи халаанда Иван Михайлович Нгуменов ажалдлаг. Тингэжэ энэ хүдэлмэри үдэр хүни, үбэл зун таалгаряагүй хэгдэжэ байдаг болонхой. «Гидролизно аргаар буйлуулхан болоомогүйгөөр хү ехэ хаахын аргагүй» гэжэ манай хаалишад хэлсэгдэн болонхой. Сүүдхэдэ 6 тонно нимэ тэжээл бэлдэгдэнэ.

Нингэжэ буйлуулгаданан болоомон шарга дээ-

Фермын техник-үрэгжүүлэгшэ В. Ф. Петров (Дээдхи зураг, баруун талааа) үнээ хаадаг машинуудыг тааруулдаг мэргэжэлтэй.

Нү зөөдэг автомашинны жоолошон В. И. Лапин, фермын тоо бүрдхэгшэ П. Б. Шадрин гүрэндөө байн шаңартай хү тушаана (доодохи зураг).

Э. ЛАПИНАЙ
фотонууд.

П. Е. КАРГАПОЛЬЦЕВ, „Хүндэлэлэй Тэмдэг“ орденто „8-ое Марта“ колхозой түрүүлэгшэ

рэ тодхоон боошхо соо хэгдэжэ мөрөө шарагдажа, малай байра соо оруулагдажа, үнээдэй хобто руу эюулэгдэнэ. Энээнэй ашаар хаалишад тэрэниие тэжээл буйлуулдаг байрааа хүнзөөр шэрэхээ болонхой. Саашаа энэ хүдэлмэриг бүри бэлхэнээр хэдэг болохоор хараалнабди. Хойшо-лоо буйлуулгаданан болоомон тусхай соргоор хоргодожо, тэжээл буйлуулдаг цехнээ үнээдэй адуур руу сэхэ гоожохо болохо юм. Нимэ оньхотой машина тодхохо ханаатайбди.

Улаан-Үдэ хотхоно асархан бардаа фермын газраа ехэ амхартангаа эюулэгдэдэг, тэндэ хаалишад тэрэниие хүнзөөр зөөдэг нэн. Энэ баһал бэрхэ ажал. Тэд мүнөө хаалишан нингэжэ зобохое болёо. Хүн бүхэнэй булзг үнээдтэ хүрэхөөр тэдхэр томо хайрсаг байра соогуур тайгданхай. Тус бүридэнэ 400 килограмм бардаа ородог юм. Бардаа тэһэн автомашина малай байра соогуур ябажа, тэрэ хайрсагуудта шэнгэн тэжээлээ эюултэг юм. Хаалишад тэрэниие хэрэгтэй сагтан үнээдтэ хү шэмын зэргээр хубарилжа үгэнэ. Хажуудаа байнхай хайрсаг сооноо бардаа абажа, үнээдтэ үгэхэнэ нилээд бэлэн болоо бшуу.

Үнээдтэ гараар хааха гэшэ нилээд бэрхшээлтэй ажал. Тэрэниие машинны хүсөөр хэдэг болохо гэжэ яһала оролдохон байнабди. Түрүүшгээр «Елочка» түхэлэй түхээрлэгэ тодхоод, үнээдтэ хаажэ захалнамай тон бүтэхгүй байшоо. Үнээд хүүдтэ хаагдадаггүй, тиймэһээ саһаа урид шэргэжэ захална. Энэгээр урмаа хухарангүй, үнээдтэ байра дээрнэ байлгажа хааха «УДС-3» түхэлэй машина тодхообди. Тинхэдэ бүхы үнээдтэ заабол машинаар хааха гэжэ зобонгүй, ута байн хүхэтэй үнээдтэ хаадаг болообди. Түрүүшгээр машинаар хаахада үнээдэй хү шэмээ хүүдтэ табигдаггүй байхадан, хаалишад үлэлэн хүнэ шобторжо абадаг нэн. Мүнөө нимэ түхэлэй машинаар үнээдтэ дүрбэн жэлэй туршда хаажэ байнабди. Олонхи үнээдтэй хүеэ сүм табидат болонхой. Хаалишадтэ машинаар хааха дүршэлдэ нураа. Фермын техник-үрэгжүүлэгшэ Василий Петров машинаар үнээ хааха тусхай курс дүүргэнэ. Тиймэһээ тэрэ үнээ хааха оньхон машинаудыг хүдэлгэдэг байдаг уялгатай.

Үнээдтэй үбэл зунгүй нэгэл газартаа байрладаг. Энэ ушарта фермын ажал оньхожоруулхад нилээд бэлэн боложо үгэнэ. Үнээдтэйгээ бэлээридэ холо ошодог байһыне харадаа абажа, тэдэнэ сүүдхэдэ хоёр удаа хаанабди. Тинхэдэнь гурба хаадагхаа бага хүн гарадаггүй. Энэниие оло дахин туршжа үзэгдэн байха.

Үнээдэй хүхэ дэлэн угааха халуун уһан соргоор табигдажа, хаалишан бүхэнэй булзг үнээдтэй дэргэдэ хоёр кран табигданхай. Тингэжэ хаалишад халуун уһа бэлдэжэ, котельнэ руу гэрхэлдэхээ болёо. Хаалгын эхилхын урда тээ хаалишад халуун уһа хүнзг соо хэжэ абаад, хаалишад үнээдтэйгээ хүхэ дэлэн заханаан угаагаад, аршадат гуримтай. Бүхы үнээдтэйгээ дэлэн угаажа дүүргэнээр лэ, тэдэнэ машинны хүсөөр хаажэ ороно. Зарим оодон, хатуу хүхэтэй үнээдтэ гараар хаадаг. Саашаа тиймэ үнээд голодонтоо гарадаг. Урдан нэгэ үнээ хаажархынаар, хоёр-лохи эхилхыгээ урда хүхэ дэлэнгын угаадаг нэн. Энэ ушарта гар оло дахин будалдаха, хүн сээрээр абтадаггүй нэн. Мүнөө бүхы үнээдтэйгээ дэлэн нэгэн доро сээрлэжэрхөөд, гараа угааһар үнээдтэ хаажэ захалхад нилээд амар болошоо.

Нүүдтэй хоёр-гурбан жэлэй туршда үнээдтэй байра сээрлэхэ хамууртай хоёр транспортер тодхоодо. Кнопко дарахаллар лэ тэрэ транспортер байра соогуур эрьелдэжэ, үнээдтэй шээһэ, шабаһа хамаад ябадаг. Үбэлэй хүнийн угада фермын

харуулан тэрэ транспортер хүдэлгэжэ, байраа сээрлэжэ байдаг уялгатай.

Үнгэрэгшэ жэлһээ электро-пастух хэрэглэгдэдэг болоо. Ушар юүб гэхэдэ, нёдондо хабар фермынгээ захата 28 гектарта тариа горох хоёрыг тариха, гэндэ үнээдтэ адуулха гэжэ шийдээ нэмди. Хаагдадаг 150 үнээдтэй хэдэн часай туршда бэлхэхэдэ үдэрэй 30—40 соото газар хэрэгтэй болодог. Бэшэ тарилгала түйбүүлэнгүй, гансахан тэрэ 30—40 соото газарта үнээдтэ бариха байхы бэрхэтэй нэн. Тиймэһээ электро-пастух хэрэглэхэ гэжэ хэлсэһэн байнабди. Манай механизаторнуудай оролдолгоор тэрэ амхидхэгдэ юм. Үдэртөө адуулха газараа проволокоор хүрээлээд, тэрэнэ тракторай магнетотой холбонобди. Үдэртөө газарта хууһан малшан амар нэгэн үнээдтэй проволоко хүрээлэ дүтэлбэлни, ток табидат. Үнээд нэгэ удаа тогто сохюулбал, дахин тэрэнэ дүтэлдэггүй байшоо. Мүнөө жэлдэ баһал энэ арга хэрэглэгдэнэ.

Нү хэдэг амхартануудыг угааха, бидонууд соо-ноо хү автомашинда хэхэ, хү хүргэдэг бак руу хүйтэн уһа хэхэ, тэрэниие нуадахаа гэхэ мэтэ жэжэ хүдэлмэри баһал оньхон аргаар хэгдэтэг болонхой.

Нингэжэ манай фермын ажал ехэтэй хүдэлмэри оньхожоруулагдажа, хаалишадай ажал нилээд хэрхэн байха юм. Тэд энэгээрээ ханаагаа амарангүй, саашаа оньхожоруулгаа улам нарин байн болгохо гэжэ оролдохонди.

ЕХЭ БҮНЭЙ ТҮЛӨӨ

АЯН ШАНГАТАЙ, ехэ хү абаха гэшээ хаалишан фермын хүдэлмэрилэгшэдэй эгээн шухала зорилго мүн. Колхозой правлени хаалишадта хүргэгдэнэ түсөө, тэднэрэй абхан уялгала амжалтатгаар бэлдүүлхэ талаар эрилтэ тайхынга хажуугаар, фермын хүдэлмэрилэгшэдтэ хэлэлхэн үгэдөө хүрэхэ арга олгохо тон шухала.

Нэн түрүүн үнээдтэ тэжээлээр хайса хангаха хэрэгтэй. Энэ асуудалда гол анхаралаа хандуулнабди. Үбэлжэлгын эхилхээ хойшо нинэ нара гаратар үнээд шэмэтэй байн кукурузын силосээр таалдадаггүй. Үнээн бүридэ үдэрэй 15—25 килограмм силос үгдэдэг.

Намартта үнээдтэ корнелодууд адуулэгдэнэ. Үнгэрхэн жэлдэ куузка тариманнай угаа ехэ аша туһатай байшоо. 2 гектартаа абтаһан энэ ургамалаараа фермынгээ үнээдтэ хэдэн нара адуулгээ нэмди. Энэ жэлдэ куузка, турпес бүри ехээр тариабди. Энэ шэмэтэ тэжээлээ хүдэлмэрилэгшэдтэ хэдэг хадагалха хамжээ абажа байнабди. Зундаа хү хүргэхэ мүнхэ хадагалдаг байрадаа үбэлэй сагта куузка, турпес болон бусад корнелодуудыг хэдэг болохоор хараалнабди. Байгша ондо корнелодуудай тарилга нилээд үргэхэдэ.

Жэлэй дүрбэн сагта үнээдтэ бардаа, гидролизно аргаар буйлуулхан болоомо эюулэгдэнэ. Мүн тариа талханай зүйлөөр таһардаггүй.

Зунай зүлтэ ногооной сагта үнээдтэ зүбөөр бэлшээжэ, хү шэмын хүсөөр абаха гэжэ оролдохон. Бэлшээри багатай байһанаа хараала абажа, нёдондо жэлһээ фермынгээ дэргэдэ обсоо горох хоёрой хойсо тариха, хаагдадаг үнээдтэ адуулдаг болообди. Хэрбээ нёдондо тэрэниие 28 гектарта тариһан байбал, энэ жэлдэ 40 гектарта хүртэгдөө. Энэ тарилга гурбан болзорт хэгдээ. Тиймэһээ нонини хахалһаа захалха үнээдтэ намар болотой тэндэ бэлшээхэбди. Малшаднай үгөөнэй шүүдэрээр үнээдтэ олтиротто оруулжа, үдэрэй 4 час хүртээр адуулна. Нүүдээрнэ малаа таримал ногоондо оруулжа, үдэшн 9 час болотой

Таряашадай бйдалыг социализм үндэһөөрн хубилгаа... Социалис томо ажахынуудыг—совхоз, колхозуудыг байгуулга, хүдөө ажахын үйлдбэриг оньхожоруулга хүдөө ажахыг индустриальна ажалда горштойгоор бүтэлүүлээ.

(НПСС-эй ЦК-гай Тезисүүдхээ)

ТҮРҮҮ ДҮРШЭЛЭЙ
ХҮУДАНАН

№6

АДРЕС: Улаан-Үдэн аймагай
„8-е марта“ колхоз

- ✦ Энэ колхоздо үнээдтэй машинны хүсөөр хаагдана.
- ✦ Фермэдэнэ авто-уһалуури тодхогдонхой.
- ✦ Хамууртай транспортер хүдэлгэдэнэ, малай байра сээрлэгдэнэ.
- ✦ Электро-пастух бии.
- ✦ Олон жэлдэ хүдэлхэн хаалишад ехэ түлбэри абаһа.
- ✦ Үгөөннине хаалишад түлөөһөгүй эдсээр хангагдана.

Колхозой түрүү хаалишан,
П. К. Бурундукова.

бэлшээнэ. Эндэ электро-пастух хэрэглэгдэнэ гэжэ дээр хэлэгдэ нэн. Нүнидөө үнээдтэ баһал олтиротто оруулнабди. Үгөөнэй шүүдэрээр таримал ногоондо оруулжа адуулхад, үнээд тээрэжэ болохо бшуу. Мүн тэндэ 4—5 часаа удаан бэлшээжэ болохгүй байна.

Малай байра соо үбэл зунгүй авто-уһалуури хүдэлгэдэнэ. Үнээд уяандаа байгад, сээр уһа дураараа уужа байха аргатай.

Нү наали дээшлүүлхын тула ферм дээр үдэрэй гурим наринаар баримталагдадаг. Зундаа хаалишад үгөөнэй 4 часта хүдэлмэридөө гаража, үнээдтэ түргэнээр хаажэ, бэлшээрлэнэ эртэ гаргажа шадана.

Тэжээл байнал гээд үнээдтэ дуран соонь үгэлдэггүйбди. Үнээдтэй бэснү шэгнүүр, хү шэмын харалсажа тэжээл үгэхөөр бүхы хаалишадтай нургалданхай. Хэрбээ сүүдхэдэ 8 килограмм хү үгэдэг үнээдтэ 9,8 килограмм тэжээлэй еднинеи зэргэ хоол хүртэдэг байбал, 16 килограмм хү гарадагтань — 13,2 килограмм тэжээлэй еднинеи үгэнэ. Нингэжэ үнээдтэ хү шэмын гарсаар тэжээл үгэхэдэ, хүнэй өөрын үнэ сэл хэтэрхы ехэ болодоггүй, тэрэн жэлһээ жэлдэ хамдарна. Нёдондо центнер хүнэй өөрын үнэ сэл 18,3 түхэриг болоо нэн.

Фермын хүдэлмэрилэгшэдтэ шэмын үнээгээ хүбай гаргахгүй гэжэ оролдохон. Үнгэрэгшэ жэлдэ элдэб үбшэнэй шалтагаанаар 4 үнээн тугаллаагүй гараа нэн. Тэдэ үнээд гүрэндэ тушаагдаа. Байгша ондо фермынгээ 100 үнээн бүриһөө 100 тугал абаха хүсэлтэйбди. Нүүдтэй мэдэгээр фермын 240 үнээд, гунжадһаа 200-гад тугал абадаг байнхай.

Эндэ фермын техник-үрэгжүүлэгшэ Василий Федотович Петровтэй үүргэ ехэ. Тэрэ искусствени үрэгжүүлгынэгэ пункт холодо арюун сээр, үрэгжүүлгэ хэхээр бэлэн байдагтаг. Тугаллаһа-ингэаа удаа нарын туршда ототой болохгүй үнээдтэ элдэб эмээр тариха, заабол үрэгжүүлжэ хададаг. Пункт соонь үнээдтэ үрэгжүүлхэ тусхай календарь бии.

Хаалишадай хүдэлмэрин хойноһоо баһал хилалта табигдуйда аргагүй. Нарда нэгэ удаа хаалишан бүхэндэ даалгаданан үнээд тус бүридөө хэдэ килограмм хү үгнэжэ гэжэ шалгагдадаг гуримтай. Энэгээрнэ тэжээлэй рацион зохиогдодог, нү хааха түсөө табигдадаг юм. Энэ талаар колхозой зоотехник Василий Романович Зайцев ехээр оролдохон.

Нингэжэ хаалишад, малшадта нү хааха түсөө, уялануудта амжалтатгаар бэлдүүлхэ үйлдбэрин арга боломжо гүйсэд олгогдонхой.

БААЛИШАД, МАЛШАД УРМАТАЙ

ҮНЭЭДЭЙ БҮН ГАНСАХАН «хэлэндэ» бэшэ, харин «хаалишадай гарта» гэжэ дамы хэлсэдэггүй. Нэгэ ади байрада, нэгэ ади тэжээл хүртэжэ байһан үнээдтэ хаалишад лэ гээд ади нү хаадаггүй. Эндэ хаалишад, малшадтэй урма зориг ехэ хэрэгтэй. Хэрбээ хаалишан үнэхөөр ехэ нү хаахын тэжэ үнэн сэлхэхдэ оролдоходоо ондоохон байдаг. Тиймэһээ биднэр хаалишадтэ али бүхы аргаар урмашуулха гэжэ оролдохонди.

Нэн түрүүн хаалишадта ажалтай гол түлөөлөн хаажэ тушаалан нүүдэрн сөгнэгдэдэг. Литр нү хааһанайн түлөө тэднэртэ 3,4 мунга түлэгдэдэг гэхэ гү, али центнер нү хааһанай, 3 түхэриг 40 мунга үгдэдэг байха юм. Энэһнээ гадна тугал абажа, эдүүр хайнаар тугалшадта тушаалһанайн түлөө хаалишадта 3 түхэриг үгдэдэг. Тугаллаагүй гунжадыг харууһанайн түлөө нарын 3 түхэриг түлэгдэнэ. Гунжадай тугаллаһан хойноһо оролдохотойгоор хаажэ, үдэртөө 8 литр, тэрэнһээ дээшэ нү хааһанай нарадаа 5 түхэриг нэмжэ үгэнэ. Юрэдөө түрүүшынхээ тугаллаха гунжадыг зүбөөр харууһаха, хайнаар хааха асуудалда горштой анхарал табигдадаг. Бүри намартта, үбэлжэлгын эхилхээ урид хаалишадта тугаллаха гунжад даалгагдана. Тэднэр гунжадаа уянда байлгажа, рационей ёһоор эвэлүүлнэ, хүхэ дэлэнгын эльбэжэ, номгоруудат заншалтай. Мүн тугаллаһан хойноһ сүүдхэдэ 3—4 хаажэ, зохи-доор эдсэлүүлжэ, нү шэмын арьбадхана.

Энэ түлөөлөнһөө гадна, нү хааха нарынгаа түсөө дүүргэнэ хаалишадта мүнэн шан үгтэдэг. Жэшэнь, март нарада үнээн бүриһөө 200—210 килограмм нү хааһан хаалишадта — 10 түхэриг, 241—250 килограмм хаагшадта — 30 түхэриг, тэрэнһээ дээшэ хааһан — 35 түхэриг шан баруулагдана. Тинхэдэ даһан үнээдтэйгээ арьбны машинаар хааха ушартай. Март нарада фермыннай 14 хаалишадтэй 10-инини мүнэн шанда хүртөө нэн. Мүнэн шан үгэхэ гурим нара бүхэндэ хубилгагдажа байдаг юм.

Дүй дүршэлтэй хаалишадтэ фермэдээ олон жэлдэ хүдэлгээ зорилгоор нёдондо жэлһээ ста-

жай түлөө нэмэлтэ түлбэри үгдэдэг болоо. Фермэдэ 2 жэл хүртээр хүдэлмэридэ нарын сални дээрэ 5 процентын нэмжэ, 2—5 жэл хүдэлмэридэ — 10 процент, 5 жэлһээ дээшэ хүдэлмэридэ — 15 процентын нэмжэ үгнэбди. Энэ нэмэлтэ түлбэрин жэлэй нүүдтэ үгтэдэг гуримтай. Хэрбээ бүхэл жэл соо хүдэлмэри хаа, тиймэ түлбэридэ хүртэхгүйгөөр хараалгаданхай. Нимэ түлбэри тогтоһонһоомнай хойшо фермэдэ хаалишад таһалдаггүйгөөр хүдэлгэдэ боложо байнхай.

Гадна түсөөһөө гадуур нү хааһанай, даһан үнээн бүриһөө тугал абажа, 3 нарын туршда амды мэндэ байлгалад, тугал нэмэлтэ түлөөлөндэ абадаг гуримтай. Жэлдэ 4—5 хаалишан нэмэлтэ түлөөлөндэ тугал абадаг юм.

Энэ хабарһаа хаалишад, малшадтаа үгөөннине түлөөһөгүй адеэ бэлдэдэг болообди. Хэнээшье мэдэхээр, хаалишадтаа эртэ боложо, ажалдаа гарадаг хүн байхагүй. Тиймэһээ тэднэр үгөөннине гартэ адеэ хэхэ гэжэ зобонгүй, гэрхэхи-нэшыг хүл хөөрсэг болонгүй, болодоор лэ фермэдэ эрэлдэ болоо. Тэндэ техник-үрэгжүүлэгшэ нүхэр Петров үгөөнэй 4 часта сай шанаад, эдэ бэлдэдэг байдаг. Эндэнь 14 хаалишад, 2 тугалшад, мал адуулагшэ, хүнийн харуулан эвэлдэг юм. Үгөөгүүр сайлахадан хүн бүхэндэ 200 грамм хилээмэ, 20 грамм тоһо, 100 грамм саахар үгдэдэг. Энэниини мүнэн дээрэ тоолоходо, нарада 77 түхэриг гаргаллагдаана. Үгөөнэй адеэ бэлдэдэг болоһоорнай хаалишад, малшад ажалдаа гэгдэхээ болёо.

Дүршэлтэй бэрхэ хаалишад фермэдэмнай олон. Пелагел Константиновна Бурундукова хаалиша-наар 16 жэлдэ ажаллана. Жэл бүри үнээн бүри-нөө тугал абадаг. Нёдондо үнээн бүриһөө 2200 килограмм нү хааһаа нэн. Мүнөө тэрэнһээ дү-туугүй хаахаар. Үнгэрэгшэ жэлэй дүгөөр энэ хаалишан Москва хото эльбэгдэжэ. Арадай ажа-хын туйлалтануудай выставкэ хаража ерээ нэн.

Мүн Зинаида Дмитриевна Мамаева, коммунист-ка Мария Яковлевна Бурундукова, Мария Семеновна Галкина, Ксения Сергеевна Русина болон бусад хаалишад олон жэлдэ амжалтатгайгаар ажаллана. М. Я. Бурундукова, К. С. Русина гэгшэд баһал түлбэригүүгөөр ВЛКСМ хаража ерэнэ. Хаалишан Татьяна Торгашина «Ямаровка» гэжэ куортодо амараа нэн.

Түрүү хаалишадтэй фото-зураг колхозой Хүндэлэлэй самбарта үлгэдэдэг, тэднэр суглаа, зүблөн дээрэ магтагдадаг гэшэ.

«Мал хараһан — ама тоһодо» гэдэгтэл, хаалишад, малшадтэй хайнаар хүдэлхэ, нү наали дээшлүүлхэ гэжэ оролдохог болонхой.

Агууһээ Октябрийн социалис революциин 50 жэлэй ойн хүндэлдэ абхан уялгануудта манай хаалишад, малшадтэй амжалтатгайгаар бэлдүүлхэ байһанайн дамжатгүй. Хаалишад, малшадтэй оролдохын ашаар колхознай гүрэндэ нү худал-лаха хахад жэлэйгээ түсөө 20 ногоогоор урид дүүргэжэ шадна.

Энэ хуудана манай тусхай
корреспондент Б. ГЫЛЫКОВ
бэлдэбэ.

1 МИЛЛИОН 700 МЯНГАН ХҮН ДУНДА НУРГУУЛИ ДҮҮРГЭБЭ

СССР-ий гэгээрэл эрхлэл
М. А. ПРОКОФЬЕВТОЙ хөөрөгдөн

Дунда нургуули дүүргэлтэй бүхэл шалгалта баригдаа. Нургуулин классууд соо хон-жон болоо. ТАСС-ай корреспондент СССР-ий гэгээрэл эрхлэл министр М. А. Прокофьев хандажа, нургалсалт үнэгээрмэ жэлэй дун тухай, нургалсалт зунай амаралта тухай хөөрөжэ үгэхөөн гуй-ба.

Нэгэ миллион 700 мянган хү-бүүд, басагад энэ жэл арбадахи класс дүүргэж. Совет залуушууд эрдэм номтой боложо, ажлайдлай дүй дүршэл абахан, ухаан дээрээ ухаа нэмэжэйн байна. Арбадахи класс дүүргэжэн 850 мянган хүбүүд, басагад манай оройн дээдэ нургуулинуудта орохо юм. Нүгөө хахаднь нургуулиа дүүргэжээр арадай ажахида хүдэлмэ-

рилтөө ошохо. Фабрика, заво-дунда, колхоз, совхозуудта хүдэлмэрилжэ залуушууд нургалса-лаа орхё гэжэ үгэхтэй бөлжө юм ааб даа. Тэднэр хүдэлмэрил-жэ байгаад нурхаха, үдэшын дээ-дэ нургуулинуудта яаха. Тэрэнь-нээ гадна, янза бүрийн мэргэжэл олохо курсууд олоор нээгдэхэ байна. Тобшолон хэлэбэл, нургал-саха, мэргэжэл олохо үргэн арга боломжо залуушуудай үмэнэ нээгдэнхэй.

Наймадахин класс дүүргэгшэд хон болохоми ааб гэжэ мүнөө үе-дэ шэбшэжэ байна гэсэ. Олон-хиднь дунда нургуулиа нурга-хаар шийдэнхэй.

Бэшэ үлэһэн 43 миллион нур-галсалт үшөө хэлэн жэл нургалса-хайна. Тимэһээ мүнөө тэднэр найсахан амаржа абаха гол зорил-го урдаа табила.

Ахмад классуудын зунай саг-та «Манай совет Эхэ орон» га-лэн зохиол бэшэха даабари абан-хай. Тэрэ зохиол дотороо Эхэ орон тухайдаа, баатар домогто хүнүүд тухай өөһэдн сэдхэл бодол дэлгэн харуулаха зэргэтэй. Эдэ зохиолуудай эгээн хонирхол-тойнууднь намар, сентябрь на-ра соо грамотада, шанда хүртэхэ. Хонирхолтой байн хүдэлмэри ха-лэн хүбүүд, басагад Москва ош-го, тэндэ экскурсида яаха юм. Үхибүүд зундаа революци-он, дайшалхы ба ажалай ашлар солин газаруудта аяншалга хэха байна. Июлинь 15-да Ленин-градта нургуулинуудтай компла-нуудай дунда СССР-ай ардуудай ойн баярай спартакиадын түгэс-хэлэй мурьсөөнүүд эхилэхэ. Рес-публиканска спартакиадын үедэ эхэ амжалта туйлаһан 6 мянган хүбүүд, басагад эндэ уулзаха.

Нургуулинуудтай амаралта мүнөө түлэг дундаа яажа байна. Гэбшөө нургалсалт шэнэ жэл тухай анхаралаа табижа эхилэн-хэбди гэжэ үгэнгөө түгэсхэлдэ М. А. Прокофьев хэлэбэ. Нургалса-дай үзэхэ 300 миллион нон хэб-лэлэй хүдэлмэрилэгшэд гархаха, барилгашад 2 миллион нургалса-дай номоо үзэхэ байранууды ба-риха түсэбтэй.

СОВЕТ ДЭЭДЭ НУРГУУЛИ 50 ЖЭЛ СОО

Совет болон хари гүрэнүүдэй
корреспондентуудтэ зорюулагдан
пресс-конференци

Манай орон дотор 50 жэлэй ур-да тээ бүхы хүн зоний дүрбэнэй гурбан хубын эрдэм номгүй бай-хан юм. Тини энэ 50 жэлэй тур-шада хун туралтнэй түүхэдэ эгээн турүүлэн коммунизмын агууеха үзэл бодолоор гэрэлтүү-лэгдэн эрдэм ухаанай, нургалсалт гэгээрэлэй бодото демократичес-ка ёно гурим тогтоодо. Совет ба хари гүрэнүүдэй журналист-нуудта зорюулагдан пресс-кон-ференци дээрэ СССР-ий Дээдэ, тухай дунда нургалсалт министр В. П. Елютин июлинь 27-дэ эгээн тухай хөөрбэ. Совет засагай жэл-нүүдтэ дээдэ, тухай дунда нур-гуулинууды 19 миллион 500

мянган хүн дүүргэжэ гараа. Жэл бүри дээдэ нургуулинууд, техникумуд улам олон мэргэжэл-тэднэ бэлдэнэ. Гансахан недовд жэлэй туршада СССР дотор 179 мянган инженер бэлдэгдэн бай-на. Мүнөө жэл 200 мянган хүн инженер мэргэжэлтэй болохо. Мүнөө манай орон дотор 767 уни-верситет ба институтууд бии. Тэндэ 4 миллион 123 мянган студентнэр бурана.

Совет дээдэ нургуулинуудай олонациональна шэнжэ шанар ту-

хайда В. П. Елютин хөөрбэ. Со-юна, автономито республика-нуудтай дээдэ нургуулинууды хүгжөөхэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдана. Жэшээхэдэ, Ду-нда Азийн ардууд урдань өөрын интеллигентгүй байһан. Мүнөө тэндэхи дүрбэн хүн бүхэнэй нэгэ-нийнхэ дээдэ гү, али дунда нургуу-ли дүүргэнхэй.

Үдэшын, ажаллажа байгаад нур-галсалт нургуулинууды эмхидхэ-хэн ушар социализмын асари ехэ

туйлалта болоно. Мүнөө эдэ нур-гуулинуудта манай бүхы студент-нэрэй тэн хахаднь шахуу нур-радаг.

СССР-ий дээдэ нургуулинуудта хари гүрэнүүдхэ ерөжэ нургалса-лаг студентнэрэй тоо жэлхээ жал-дэ олошорно. Илангад олон ху-бүүд, басагад Ази, Африка ба Латин Америкадхэ ерөдөг. Мүн-өө манай дээдэ нургуулинуудта хариин 130 гүрэнэй 24 мянган студентнэр нуржа байнхэй. Энэ жэлдэ хари гүрэнүүдэй 4 мянга шахуу студентнэр совет дээдэ нургуулинууды дүүргэхэ.

Нацагдоржийн нэрэмжтэ Мон-голой гүрэнэй драмын театрай артистуудай Хэмжэнгын аймаг-аа Хори эрхэднэ, энэдай мал-шад, таряашад, нотагай интел-лигентнэ хүндтэ айлшадаа айма-гайнгаа хилэ дээрэ сагаан эдэ-нэй дээжэ барина, бурад аха дүү арадуудай хани барисаанай митинг эхилхэн байна.

Тус митинг дээрэ Бурадай нургуулын министрэй орлошо Г. М. Миронова, Хориин айм-сөөдэй түрүүлэгшэ Ц.Б. Золтоев, Анагай совхозой түрүү наали-шан Д. Савьяева, Удын совхо-зой мэдээжэ хониршон Н. Тогми-това, Хориин леспрохозой ди-ректор В. Л. Болдырев гэгшэд монгол нүхэдэ халуунаар амар-шалаа.

Нацагдоржийн нэрэмжтэ Мон-голой гүрэнэй драмын театрай

БАЯР БАЯСХАЛАНТАЙ УУЛЗАЛГА БОЛОО

нэй гимнууды гүйсэхөө. Пио-нерүүд тала нотагайнгаа баглаа сээсгүүдэй айлшадтаа барюулба. Нургалсалт монгол, бурад аха дүү арадуудай хани барисаанай митинг эхилхэн байна.

артистуудай зүгһөө нүхэр Пу-рэв гэгшэ харюугай үгэ хэлбэ. Үдэшлэнийн Монголой ар-тистууд хоринхидой урда «Та-риан далайн дунда» гэжэ зүжэ-гөө харуулаа. Мүн баһа тэднэй табиһан «Шэнэ байшанда» гэжэ зүжэг эхэ хонирхолтой байгаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хориин аймагай ажалшадтай «депу-тадуудай Советэй гүйсэдхо-мой түрүүлэгшэ Ц.Б. Зо-лтоев монгол артистуудтай болоһон уулзалга дээрэ айл-шадтаа дурасхаалай бэлэ-гүүдэ барюулжа байна.

С. Цыдыповэй фото.

Залуушуудай уласхоорондын долоон хонго

МЕХИКО, июлинь 28. (ТАСС). Залуушуудай уласхоорондын долоон хонго Мехикын нислэх хотод эхилбэ. Залуушуудай энэ уулзалга-да СССР, Чехословаки, Мексика, США, Аргентина, Франци болон бу-сад хэдэн гүрэнүүд хабаадана.

Энэ долоон хонгой дашармада, Советска Союз «СССР, атом, эб най-рамдал» гэһэн выставкэ Мехико хо-тодо эмхидхэ. Замбуулинай дайды шэнжэлхэ, атомай элшэ хүснэ ам-галан ажалда ашгалта хэрэгтэ совет залуушуудай хабаадажа байһые харуулаһан энэ бүрийн баримтанууд, фото-зурагууд тэндэ табигдаа.

Энэ долоон хонго дэлхэйн залуу-шуудай соёлой холбоо барисада ба-тадхаха, хүгжөөхэ зорилго табила.

ДРВ-гэй Гадаадын хэрэгүүдэй министртын мэдүүлгэ

ХАНОЙ, июлинь 28. (ТАСС). Вьетнамай Демократическа Респу-бликын Гадаадын хэрэгүүдэй мини-стерство үсээдэр мэдүүлгэ тушаг-лаа. Тэрэн дотороо демилитаризи-заци зоний хойто хубида оршодог тохсоннууды Америкын авиацин июлинь 20, 21-дэ бомбодхөөн эрид шангаар буруушана гэжэ ВНА агентствэ мэдээлэ.

Холодот Штатуудай правитель-ство демилитаризовани зоний гу-рим ёһые наринаар сахна, энэ районууд сэрэгтэй аюуллага энэ дороо болуулаха зэргэтэй гэжэ мэ-дүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

ДРВ-дэ 2048 самолёт унагаагдаа

ХАНОЙ, (ТАСС). Вьетнамай Ара-дай сэрэгтэй агаарша хамгаалха частнууд июлинь 28-да Намдинь хот дээрэ Америкын гурбан са-молет буудаж унагаагаа. Вьетна-май телеграфна мэдээнэй ёһоор, Вьетнамай Демократическа Респу-бликын газар дээрэ Америкын 2.048 самолёт унагаагдаа.

Онсо хуули гаргалгыг буруушаана

ФРАНКУРТ-на-МАЙНЕ, июлинь 28. ТАСС-ай корр. А. Тюнев дам-жуулаа:

«Онсо конституцийн» проекты Баруун Германиян парламентад аю-шгэдхөө байһан дээрлэһэн, Франк-фурт-на-Майне гэдэг ФГТ-гэй томо хотонуудай нэгдэд энэ харша хуу-лине буруушаан демонастраци бо-лоо. Демонстрация залуу хүдэлмэ-риншад, профессорууд эдэбхитэд, сту-дентнэр ба нургалсалт хабаадаа.

ЯМАР ҮРЭ ДҮНТЭЙГӨӨР НААДАГДАВА?

ООН-ой Генеральна Ассамблейн сессии

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Генеральна Ассамблейн онсо яаралтай тухай сессийн июлинь 27-ной үдэрэй за-седани дээрэ Израилин ээрхэг тү-римхэй довтолгон хойшлогонгыг уса-дхаха тухай, Израилин сэрэгүүдэ элбэрэлгын хиллээ сааша энэ до-роо, үгэ хүүргүйгөөр гаргуулаха ту-хай асуудалнууд зүбшэлэгдэхэ үг-гэлжэлээ. Энэ асуудал туршаа һанал бодолоо хэлэлтэ июлинь 30-да дү-рэхэ, тингээд Ассамблей резолю-циин проектүүдэ зүбшэн хэлсэ-жэ эхилэхэ. Урда заседанинууд дээр-хи зүбшэн хэлэлтэдэ 42 делегаци хабаадаа. Тэднэй 34-нийн араб ороонуудта эсэргүү ээрхэг түримхэй аюуллага хэжэ булчигтаран абаһан газар дайда дээрлэһэн Израилин сэрэгүүдэ энэ дороо гаргуулаха эрилтэ Генеральна Ассамблей та-била һан гэһэн Советска Союзай ду-радхалы дэмжээ.

ДРВ-е бомбодолго болуулха

ЛОНДОН, (ТАСС). «Вьетнамтай хангалта нэгдүүлгын долоон хоно-гой» эхилхэн ушараар дашарамуу-лан, Вьетнамад Америкын хэжэ бай-һан дайнда эсэргүү буруушаалгын демонастраци, митингүүд Англияда хаа хаанагүй боложо байна. Эдэ де-монстраци, митингүүдтэ улаа ту-рын ба олонийтын, залуушуудай ба-шажанай янза бүрийн эмхи зургаа-нуудай түлөөлөгшэд хабаадалсаа.

Лондон хотын үйлсэ, гудамжа-нуудта олон хүнэй хабаадалгатай демонастрация нүүдээр нислэлтэ-тай Гайд-парк соо июлинь 2-то бо-лохо нийтэ национальна митинг «Вьетнамтай хангалта нэгдүүлгын долоон хоногой» эгээн ехэ аюулга болохо.

Абиджанда болоһон ушарал

ПАРИЖ. (ТАСС). Заанай Яһата Эрье гэдэг республикын засагаар-хид ООН-ой Генеральна Ассамблейн онсо яаралтай тухай сессийн хү-дэлмэрилдэ хабаадалсаа. Нью-Йор-коо Конакри бусаж абаһан Гви-нейн Республикын правительствын делегация Абиджан хотодо барил-ба. Гадаадын хэрэгүүдэй министр Луи Ланасан Беавота түрүүтэй Гви-нейн делегациян нийдэжэ абаһан Даниин самолёт уларилай муу дээ-

Сессия дээрэ үгэ хэлэһэн олонхи делегатууд Израилин ээрхэг тү-римхэй аюуллагы эрид шууд бу-руушааба. США-тай, Английн, Ка-надын түлөөлөгшэд мэтээр Израи-лийн хараа бодолыг үнэндөө хам-гаалһан үсөөхөн делегацинууд Из-раилин ээрхэг түримхэй аюуллагы сэхэ үмөөрхөөр зүрхэлээгүй. Иймэ оршон байдалда зүбшэн хэлсэлгы «төнхүүлжэ үзэхэ» гээд, «харюу үгэхэ өрхөө» хоёр үлүүсэ хараглан, Израилин делегаци бүхы заседани-нууд дээрэ шаһадаг байгаа.

Израилин ээрхэг түримхэй аюуллага Генеральна Ассамблейн анхаралы ондоо тээшнэ халуу-руулаха, араб ардуудта эсэргүү Из-раилин хорото аюуллагы сагааруу-лаха зорилготой «ахирхан зүжэг гээ-шэ» гэжэ Израилин делегатай мүн-өөдэрэй үгнэ Сирийн түлөөлөгшэ Жорж Томе тон зүб нэрлэ.

Правительствда эсэргүү демонстраци болобо

БЭУНОС-АЙРЕС. (ТАСС). Июлинь 27-ной үдэшэ эндэ хүдэлмэриншад ба студентнэрэй демонастраци болоо. Демонастрацида хабаадагшад «Де-мократи тогтоохо!» Сэргэй зонхил-гыг болуулаха!» гэһэн уриа хаш-харалдан, нислэл хотын гол гудам-жануудта даһаа. Тэднэр прави-тельствда эсэргүү хэдэ мянган ли-стовконууды тарааһан, «Манда үлсэхэлэн зоболон асарһан сэргэй зонхилгошдыг үгы хэхэ!» гэһэн бэшгэтэй транспарант үргөөд абаһан байна.

У Танай элидхэл

НЬЮ-ЙОРК, июлинь 28. (ТАСС). ООН-ой тухай эсэсэгтэ хүснүүдэ Газын районһоо, Сингайн хахад араг-һаа гаргаһан тухай элидхэл ООН-ой генеральна секретарь У Тан Ге-неральна Ассамблейн үзэмжэдэ та-била. ООН-ой тухай эсэсэгтэ хүс-нүүдэ гаргах тухай ОАР-ай прави-тельствын гуйлгы хүсэнднэ оруулаха гэһэн У Танай шийдхэ-бэри «Дүтүн Зүүн зүгэй түгшүү-рилтэ байдалай гол шалтаган» гэ-нэ баруун зарим гүрэнүүдэй ба Из-раилин зүгһөө тайлбарилха бэдлэг-дэ энэ элидхэл эрид шанга харюу үгэнэ.

Хорото балмад ааша

ЛОНДОН, июлинь 28. (ТАСС). Израилин сэрэгүүдэй булчигтаран ээрхэгшэд Иерусалимтай Иордан ху-бид, мун оршон тойронхи газар дээрэ засаг захиргаа «байгуулһан» тухай Израилин правительствын эхэ үдэр сонсохон мэдээлэл Тель-Авиваа абтаа. Энээн тухайда Из-раилин гадаадын хэрэгүүдэй ми-нистр Моше Хани Шапиро тунхаг-лаа.

Иймэ болохоороо, Израилин ээрхэг түримхэйнууд булан абаһан газараа хуулиа ёһоор ээрхэгшэ ханаатай.

ЗАНШАЛТА БАЙНДЭР

Байгша оной июлинь 1—2-ой үдэрнүүдтэ орденто Буриа-даймнай ажалшад республикынгаа ойн баярай найндэры тэмдэглэхэнэ.

Найндэртэ гансахан театрай ба эстрадын артистнар бэшэ, мун спортивна организацинууд хабаадалсаха байна. Физ-культурина парад болохо. «Ажалай резервүүд», «Труд» гэжэ спортивна бүлгэмүүд спортивна уран найханай номернууды харуулаха юм. Тинхэдэ бүхэ барилдаан, нур харбаан болохо. Энээндэ хүдөөгэй болон городской спортсменүүд хабаадалсаха байна.

Мори урилдалга июлинь 1-дэ 16 часта Хяагтын трактээр 8-дахин километртэ эхилхэнэ. Тэндэ Эдын, Улаан-Удын, Ка-банскын болон республикын бусад ажахиинуудай гүйгөөш-нүүд табигдаха. Гурбан паар мөрөөр гүйлгэлгэ, хатарша, жо-роонууды урилдалга болохо юм.

Урилдаанай болохын хажуугаар бурад барилдаан, сур харбаан үнэгэргэдхэ байна. Сур харбаанай болон барилдаан-най заншалта энэ мурьсөөндэ Агын ба Усть-Ордын нацио-нальна округуудай шираг шамбай бүхэшүүл, мэргэн харбаг-шад урилдагдай. Эдэ мурьсөөн июлинь 2-то Буриадай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжтэ стадион дээрэ болохо. Энээндэ шалгаралшад чемпионын лентэдэ, жстондо, дипломдо, үнэтэ бэлэгтэ хүртэхэ болоно.

Улаан-Удэ хотыннай түб стадион дээрэ ябагаар, велоси-педээр урилдагданууд үнэгэргэдхэ юм.

Н. ИВАНОВ.

ПРАВДА БУРАТИЙ Мүнөөдэрэй номерто

Нэгэдэхин хууданда: «Эээрхэг хархис этэгээдүүд арилха зэргэтэй» гэһэн «Правда» газетын түрүү бэ-шэг.

Хоёрдохин хууданда: Ю. Коркиной материал. Нү-хэр Хандановой статья. Г. Харченкын бэшлээн «Ойн

баярта—эрхмн бэлэг» гэжэ репортаж.

Гурбадахин хууданда: хэлын саанаһаа ерлэн те-леграмманууд. АПН-эй ма-териалууд.

Дүрбэдэхин хууданда: спорттын һонин. Сонохол-нууд.

Редакторай орлошо
М. Н. НИМАЕВ.

Манай адрес, телефонууд:

г. УЛАН-УДЭ. ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора—54-54, приёмная—54-83, зам. редактора—69-08, зам. редактора—62-62, ответ. секретаря—50-52, зам. ответ. секретаря—66-76, 62-62, отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—64-36, 63-86, пропаганды и агитации—56-23, промышленности и строительства—61-35, советского строительства и быта—69-58, культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67-81, ин-формация—34-05, общественная приёмная—56-62, машинное бюро—57-63, фотолаборатория—33-61.
Гор. Улаан-Удэ, типография Управления по печати при Со-вете Министров Бур.АССР.
Н-00847. Зак. № 429.